

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20197/2022
15.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић, Марије Терзић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Велисав Мићић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Краљеву и Јавног предузећа „Србија шуме“ Београд, Шумско газдинство „Столови“ Краљево, ради својине и уписа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1837/22 од 03.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2023. године донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1837/22 од 03.08.2022. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1837/22 од 03.08.2022. године и пресуда Основног суда у Краљеву П 953/2018 од 07.03.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 953/2018 од 07.03.2022. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца према туженима да се утврди да је тужилац по основу одржаја искључиви власник земљишта у површини од 0.63,16 ха које је означено код СКН ... као део КП број ... КО ..., који део се мери и граничи почев од тачке 1 која представља тромеђу спорног дела, преосталог дела КП број ... КО ... и постојећег пута означеног као КП број ... КО ..., па се гранична линија даље пружа у правцу југозапада до тачке број 2 на месту где се налази пањ од посеченог стабла у дужини од 10,94 метра, одакле даље води до тачке 3 где се налази буково стабло, у дужини од 26,52 метра, а даље до тачке 4 где се такође налази буково стабло, у дужини од 79,95 метара, одакле благо скреће у правцу запада до тачке 5 у дужини од 3,0 метара где се такође налази буково стабло, одакле се даље пружа у дужини од 32,54 метра до тачке 6 и следећег буковог стабла у истом правцу одакле се наставља у дужини од 77,93 метра до постојећег буковог стабла, од кога се гранична линија пружа у правцу североистока у дужини од 18,25 метара до тачке 8 која се налази на граници парцеле број ... КО ... и неспорног тужиоцевог земљишта означеног као КП број .../... КО ... до четворомеђе

парцела број .../... КО ..., КП број ... КО ... и КП број ... и ... КО ..., одакле се скреће према југоистоку дуж границе парцела број .. и ... КО ... и завршава се код описане почетне тачке број 1, све према налазу и мишљењу и скици увиђаја на лицу места вештака геодетске струке Бисеније Лазовић из ... од 12.07.2021. године и да се обавезу тужени да ово признају и дозволе да се тужилац код СКН у Краљеву упише као власник са реалним уделом од 6316/887978 на КП број ... КО ... на основу ове пресуде, без присуства тужених и да се уздрже од било каквих радњи којима се умањује или омета дражвина тужиоца на истом земљишту (став први изреке). Обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка плати друготуженом износ од 9.000,00 динара (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1837/22 од 03.08.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Краљеву П 953/2018 од 07.03.2022. године (став први изреке). Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона парничном поступку.

Тужени је одговорио на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу одредбе члана 404. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20 – у даљем тексту ЗПП) Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца, ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404.став 2. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, спорно земљиште, које је предмет тужбеног захтева налази се поред границе КО ..., Општина Ивањица и КО ..., Општина Краљево, на граници наведене две општине, представља део КП број ... КО ..., по култури шума 3. класе и чини реални део ове парцеле од 6316/887978, уписне у лист непокретности број ... КО ..., облик својине државна РС, право коришћења ЈП „Србија шуме“. Површина КП број ... КО ... је 88.79,78 ха, док је површина спорног земљишта 0.63,16 ха. Спорно земљиште граничи се са једне стране према Општини Ивањица до КП број .../... КО ..., у својини тужиоца, која је по култури шума 7. класе у површини од 2.17,89 ха уписана на име тужиоца у лист непокретности број ... КО ..., а у осталом делу према Општини Краљево се граничи са осталим делом КП број ... КО Граница између Општине Краљево и Општине Ивањица на овом месту се није мењала. Спорно земљиште представља део КП ... КО ... површине 0.63,16 ха у мерама и границама ближе означеним у изреци првостепене пресуде и представља реални део ове парцеле од 6316/887978. Тужилац и његови правни претходници су били у државини спорног дела предметне парцеле последњих 30 до 50 година, на истом је имао ..., ... ограђен

бодљикавом жицом, који остаци жице постоје на лицу места, секао је стабла на делу предметне парцеле и једним делом градио пут преко те парцеле.

Из овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да тужилац није могао стећи право својине на шумском земљишту, јер према правним правилима имовинског права садржаним у параграфу 2. Закона о шумама Краљевине Југославије до 21.12.1929. године, све шуме су се сматрале власништвом државе, изузев оних шума којима је физичко лице законитим путем стекло право својине и јер је савесни држалац могао стећи право својине по основу одржаја на шумском земљишту, ако докаже по основу закона основ државине за период државине до 06.04.1941. године у трајању од 43 године 1 месец и 18 дана у смислу параграфа 931. Српског грађанског законика.

По становишту другостепеног суда, првостепеном пресудом је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно примењено материјално право када је тужбени захтев одбијен. Другостепени суд наводи да је изменама и допунама Закона о основама својинско правних односа („Службени гласник РС“ 29/96) брисана одредба члана 29. која је садржала забрану стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини, тако да од 04.07.1996. године тече рок за одржај у смислу одредбе члана 28. став 4. Закона о основама својинско правних односа, али да тужилац нема исправе које представљају основ подобан за стицање права својине да би тужилац и његови претходници могли да буду у уверењу да део предметне парцеле користе као свој.

По становишту Врховног суда, због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено. Правилно је другостепени суд закључио да је на шумском земљишту могуће стећи право својине одржајем, јер је изменама и допунама Закона о основама својинско правних односа („Службени гласник РС“ 29/96) брисана одредба члана 29. која је садржала забрану стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини, тако да од 04.07.1996. године тече рок за одржај у смислу одредбе члана 28. став 4. Закона о основама својинско правних односа. Шуме и шумско земљиште су добра од општег интереса из члана 10. Закона о јавној својини, а само на стварима из члана 16. Закона о јавној својини не може се стећи право својине одржајем према члану 17. Закона о јавној својини (природна богатства, добра у општој употреби, мреже у јавној својини, заштићена добра у јавној својини и културна добра у јавној својини). Како је тужба поднета 24.07.2018. године то је протекао рок од 20 година предвиђен за стицање права својине ванредним одржајем прописаним чланом 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа.

Првостепени суд је сматрао да није могуће стећи право својине одржајем на шумском земљишту, па и није утврђивао чињенице везане за савесност тужиоца, а Врховни суд не може прихватити изложено правно становиште другостепеног суда, као правилно, јер из утврђених чињеница се не може донети закључак о несавесности тужиоца. Наиме, код утврђеног да су правни претходници тужилаца и тужилац у дугогодишњој државини наведеног дела парцеле туженог (преко двадесет година), на којој су имали ћумуране, тор за стоку ограђен бодљикавом жицом, секли су стабла на делу предметне парцеле и једним делом градили пут преко те парцеле и како су тужилац и његови правни претходници били у заблуди у погледу тога да је спорна парцела саставни део њихове працеле, односно у заблуди о површини сопствене

парцеле, то су судови пропустили да утврде од каквог је то утицаја на савесност државине тужиоца или његових правних прадходника (члан 28. став 5. Закона основама својинскоправних односа). При томе, савесност државине се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже. Савестан држалац је онај држалац који непокретност држи у уверењу да је његова, а несметана државина у периоду дужем од 20 година утиче на оправданост уверења, па су пропустили нижестепени судови да оцене савесност држаоца и са тог аспекта.

У поновном поступку судови ће употпунити чињенично стање и на потпуно утврђено чињенично стање правилно применити материјално право.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу другом изреке на основу члана 416.став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**